

Cuối tuần qua tôi lên Trung Tâm với anh Minh Đức để chuẩn bị và sắp xếp cho ngày workshop thứ Bảy sắp đến. Chúng tôi sắp thêm những hàng ghế ngồi trong thiền đường vì biết sẽ có nhiều bạn mới chưa quen ngồi trên tọa cụ, cắt đi những chiếc máy sưởi nhỏ vào nhà kho, đóng thêm tấm bảng chỉ đường vào Văn Phòng cho dễ thấy... Không gian nơi đây vào mùa Hè dường như trở nên rộng lớn hơn vì khu rừng xung quanh bây giờ đã trở xanh lá. Đứng đây, tôi không còn nhìn thấy được phía bên kia con đường thiền hành bị che khuất bởi những tàng cây lớn. Con mưa mấy hôm trước làm con suối dâng nước lớn chảy vồn vã xuống đồi. Tôi để anh Minh Đức lo đóng bảng Văn Phòng, một mình đi lên núi. Con đường trải đá xanh, hai bên là tàng cây phủ bóng mát. Bên đường có một rừng cây thưa có những chiếc lá tẻ nhiều nhánh thật to, không biết tên gọi.

Tôi nhớ có lần đi với một người bạn, anh ta hỏi tôi, "Nếu như bây giờ mình gặp Phật và được hỏi Ngài một câu, ta sẽ hỏi gì?" Câu của anh như một công án cho tôi. Chắc mình sẽ không hỏi một câu gì xa vời hay viển vông, nhưng tôi cũng không nghĩ ra được mình sẽ hỏi những gì. Mà có lẽ mình sẽ không hỏi gì hết. Nhớ có những lần được tiếp xúc với các bậc thầy lớn, thiền sư, tôi thường có bao nhiêu những nghi vấn trong tâm định sẽ hỏi, nhưng khi gặp mặt thì tất cả đều cảm thấy không cần thiết. Sự có mặt của các vị ấy đã trả lời hết mọi thắc mắc cho tôi. Được mời uống một tách trà, nghe đọc một bài thơ, nhìn vật nắng sớm mai trải trên sàn gỗ, được dạy nhìn một áng mây trắng bay trên bầu trời... tất cả dường như muôn đời vẫn thân nhiên và tự tại. Tôi nghĩ, có lẽ ta chỉ có nghi vấn khi ta vô tình đánh mất đi sự có mặt của mình trong giờ phút hiện tại này, phải không bạn!

Xin được gửi đến các bạn một chia sẻ dưới đây của ông Clark Strand.

Duy Nhiên

--- oOo ---

Một Câu Hỏi Đúng.

Có lần, một người du sĩ tên là Vacchagotta đến gặp Phật và hỏi: "Bạch Đức Thế Tôn, sau khi chết một người đã giác ngộ và giải thoát rồi sẽ đi về đâu?" Nhưng dù cho anh ta có cố đặt câu hỏi cách nào đi chăng nữa, đức Phật vẫn giải thích rằng câu hỏi của anh không đúng vì không thích hợp. Sau cùng, Phật bảo anh ta "Này, Vaccha hãy lượm những que củi nhỏ quanh đây và nhóm lửa lên". Anh ta nhặt các que củi lại và đốt lửa. Đức Phật lại nói: "Anh hãy bỏ thêm củi vào!" Anh ta làm theo lời Phật dạy. Đức Phật hỏi: "Thế nào rồi?" Vacchagotta đáp: "Dạ, lửa cháy rất tốt". Đức Phật lại bảo: "Thôi đừng bỏ thêm củi vào nữa". Sau đó đám lửa lụi tàn dần. Đức Phật hỏi: "Thế nào rồi?" "Dạ, đám lửa đã tàn, thưa Ngài." Đức Phật hỏi, "Nếu bây giờ có người hỏi anh rằng ngọn lửa tắt rồi đi về ngã nào? Hướng Đông hay hướng Tây, Nam hay Bắc? Đi tới trước hay phía sau? Trái hay phải? Lên hay xuống? Vaccha sẽ giải đáp thế nào? "

- "Câu hỏi đặt như thế không đúng, thưa Ngài, bởi vì lửa cháy do nhiên liệu, cỏ và cây khô. Khi nhiên liệu hết, không còn nhiên liệu nữa, không còn gì nuôi ngọn lửa nữa, ta nói rằng ngọn lửa tắt." Vacchagotta đáp.

- Cũng đúng như vậy, đó cũng là điều sẽ xảy ra cho kẻ đã giải thoát sau khi mất. Cũng giống như ta bứng gốc một cây kè và không còn gì có thể đâm chồi lên nữa, nó tắt hẳn." Và đức Phật kết luận, "Này Vaccha, người ấy đã vứt bỏ được cái gọi là thân này rồi, không thể đo lường được, thật siêu việt, mệnh mông như biển lớn. Nói rằng vị ấy tái sinh là không đúng. Nói rằng vị ấy không tái sinh cũng không đúng. Mà nói rằng vị ấy không tái sinh cũng không không tái sinh cũng không đúng."

Nghe những lời ấy xong, Vacchagotta cảm thấy vô cùng hạnh phúc. Anh nói những lời Phật dạy như một ngọn đuốc soi sáng một căn phòng tối, và anh nguyện sẽ nương tựa vào tuệ giác ấy suốt cuộc đời mình.

Đó là ngày xưa. Còn bây giờ là ngày nay. Nhưng điều ngạc nhiên là cả hai cũng không có gì là khác biệt nhau lắm. *Câu trả lời ta tiếp nhận từ giáo pháp của đức Phật, bao giờ cũng hoàn toàn tương xứng và rất phù hợp với sự sâu sắc của câu hỏi mà ta đặt ra.*

Trong một chuyến đi sang Anh giảng dạy vào năm 1976, vị thiền sư Thái lan Ajahn Chah, khi chuyến đi sắp sửa chấm dứt, ngài hỏi đại chúng có mặt "Quý vị còn có những câu hỏi chót nào không? Có vấn đề gì mà quý vị vẫn chưa thấy hài lòng chăng?"

"Dạ có," một người phụ nữ đáp. "Tôi đã được nghe những giáo lý này trong nhiều năm qua, nhưng chưa bao giờ tôi nghe một câu trả lời nào thoả đáng cho câu hỏi 'Trạng thái Niết bàn là gì? Chúng ta có còn hiện hữu nữa hay không?'"

Có một ngọn nến đang cháy bên cạnh bục ngồi của Ajahn Chah. Thấm ướt hai ngón tay, Ngài quay sang và bóp tắt ngọn nến.

"Bây giờ ngọn nến đã tắt rồi, chúng ta có còn gì để bàn luận thêm về nó không - nó đã đi đâu, bây giờ nó có hiện hữu ở một nơi nào khác hay không?" Ajahn Chah hỏi. Và khi người phụ nữ đặt câu hỏi im lặng không trả lời, Ngài nói thêm, "Không. Không có một lời luận bàn nào là thích hợp."

"Câu trả lời của tôi có làm cô hài lòng không?" Ngài hỏi.

"Không!" cô ta đáp.

"Tôi cũng vậy, tôi cũng không hài lòng với câu hỏi của cô."

- Clark Strand

Nguyễn Duy Nhiên phỏng dịch